

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1507/2021
02.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Ерчевић, адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Срђан Милинчић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7097/2019 од 05.11.2020. године, у седници одржаној 02.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7097/2019 од 05.11.2020. године, као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу П 20/16 од 16.05.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезани тужени, као правни следбеници пок. ГГ, да тужиоцу солидарно исплате износ од 3.357 евра у динарској противвредности, са припадајућом затезном каматом по стопи утврђеној на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање, увећане за 8 процентних поена, према члану 4. Закона о затезној камати, почев од 16.05.2019. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев за износ преко досуђеног до траженог од 15.440 евра. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог тужиоца за одређивање привремене мере забране отуђења и оптерећења породичне стамбене зграде изграђене на к.п. .. КО ..., до правноснажног окончања поступка, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 245.670,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 7097/19 од 05.11.2020. године, ставом првим изреке, потврдио првостепену пресуду у ставу другом и трећем изреке, а жалбу тужиоца одбио као неосновану. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезу тужени, као правни следбеници пок. ГГ, да солидарно исплате тужиоцу износ од 3.357 евра у динарској противвредности са припадајућом затезном каматом по стопи

утврђеној на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање, увећане за 8 процентних поена према члану 4. Закона о затезној камати, почев од 16.05.2019. године до исплате. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу четвртог изреке, тако што је обавезан тужилац да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 478.575,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП ("Службени гласник РС" број 72/11, 55/14, 87/18) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужених, сада пок. ГГ, бавио се послом прикупљања и прераде ПЕТ амбалаже од 2005. године, а крајем 2007. године са тужиоцем се усмено договорио о заједничком пословању на преради пластичне амбалаже, те је постигнут и споразум о обиму потребних инвестиција од стране тужиоца и то 400 контејнера, машина за прераду пластике, обзиром да је сада пок. ГГ већ имао одређена средства за рад и то око 100 постављених контејнера, стару машину за рециклажу, камион за прикупљање амбалаже, малу приколицу и простор за прикупљање пластике. Тужилац је, од добијених новчаних средстава по уговору о кредиту који је закључио 19.11.2007. године са Фондом за развој РС, купио одређена средства за рад ради наведеног заједничког посла. Наиме, уложио је новац у поправку машине, купио возило, већу приколицу и 100 контејнера, закључио уговор о закупу пословног простора. Споразумно су изместили локацију на којој су обављали делатност до маја 2008. године, од када је тужилац наставио да обавља самостално ову делатност, користећи средства за рад и пословне контакте правног претходника тужених које му је он уступио и предложио да настави самостално са послом, јер је он запао у финансијске тешкоће. Из налаза и мишљења вештака финансијске струке од 14.01.2019. године, произлази да је у периоду од децембра 2007. године до 30.06.2008. године правни претходник тужених у основна средства уложио 6.062 евра у динарској противвредности, а тужилац 18.291 евро, укључујући и трошкове пословања. Губитак у пословању у наведеном периоду износи 2.474 евра, а од 01.07.2008. године до 31.03.2009. године, када је тужилац пословао самостално, губитак износи 883 евра. За рентабилно обављање ове делатности, по налазу вештака економско-финансијске струке, морало се набавити још 262 до 274 контејнера.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је правни претходник тужених – сада пок. ГГ, одговоран за неуспех заједничког посла, јер тужиоца није благовремено обавестио о немогућности за даље улагање, док се одговорност тужиоца огледа у изосталом додатном улагању у набавци контејнера, те је сагласно члану 267. Закона о облигационим односима, делимично усвојен тужбени захтев, у висини настале штете за период од децембра 2007. године до 30.06.2008.

године. Одбијен је и предлог за одређивање привремене мере, јер, по оцени првостепеног суда, нису испуњени законом прописани услови.

Другостепени суд је побијаном пресудом оценио да је првостепена пресуда, којом је делимично усвојен тужбени захтев, донета уз погрешну примену материјалног права. По становишту другостепеног суда, тужилац и правни претходник тужених су били у ортакчком уговорном односу који је настао усменим споразумом, без одређеног времена трајања ортаклука. Раскинут је маја 2008.године и према израженом ставу у побијаној пресуди, тужилац није доказао какву је штету због неиспуњења уговорне обавезе претрпео и у чему се неиспуњење састоји у ситуацији када му је пок. ГГ препустио сва своја средства и контакте.

Врховни касациони суд прихвата становиште другостепеног суда, јер налази да је засновано на правилној примени материјалног права. Наиме, имајући у виду утврђено чињенично стање, правилан је закључак другостепеног суда да овај усмени договор постигнут између тужиоца и правног претходника тужених, по својој правној природи представља уговор о ортаклуку, за који није неопходна писмена форма. Ова врста уговора регулисана је правним правилима Српског грађанског законика (параграф 723.-758.), који се примењује на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и за време непријатељске окупације - ("Службени гласник СФРЈ" бр. 86/46). Према параграфу 757. Законика, ако је уговор о ортаклуку закључен на неодређено време, онда сваки ортак може иступити из ортаклука, осим у невреме, а према параграфу 738., сваки ортак одговара за штету коју је својом кривицом проузроковао.

С обзиром да је усмени уговор о ортаклуку на неодређено време престао због иступања из ортаклука ортака, сада пок. ГГ, а други ортак – тужилац остао у послу, то одлука о накнади штете због неизвршења уговора зависи од кривице за губитак у пословању за време заједничког рада, као у конкретном случају. Како другачије није регулисано, то на одговорност за накнаду штете због неизвршења уговорне обавезе примењују се општа начела одговорности за штету Закона о облигационим односима. Одредбом члана 132. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да раскидом уговора обе стране су ослобођене својих обавеза, изузев обавезе на накнаду евентуалне штете. Одредбом члана 158. истог закона, прописано је да кривица постоји када је штетник проузроковао штету намерно или непажњом. Штета тужиоца не може се састојати у губитку у пословању које је наставио да обавља сам након препуштања средстава и делатности од стране пок. ГГ, нити штета може бити у висини средстава које је тужилац добио путем кредита да би ушао у ортакчки посао, нити у висини прибављених средстава ради ортаклука, јер је ортаклук заједничко улагање приближно једнаких удела, деоба заједничке добити, али исто тако и сношење заједничког ризика услед губитка или пропасти посла, а тужилац није доказао коју штету је претрпео и услед ког неиспуњења уговорне обавезе. Пок. ГГ средства је већ имао, тужилац је тај који је средства ради ортаклука морао прибавити. Пок. ГГ након иступања из ортаклука није тражио оно што је уложио у имовину ортаклука, већ је њу препустио тужиоцу, како ствари, тако и права, а из те имовине тужилац је могао подмирити обавезе настале поводом рада ортаклука, јер је средствима и правима управо наставио да располаже тужилац.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане пресуде одлучено је као у изреци, сагласно члану 414. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**